

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/181/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7111224463
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Matyiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7111224463.4

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Matyiovej a sudcov JUDr. Jarmily Čabaiovej a JUDr. Martina Kolesára v spore žalobcu European Institute Of Education, s.r.o., so sídlom Snina, Kukučínova 2043, IČO: 44 450 818, proti žalovanému CCMI, s.r.o., so sídlom Košice, Tajovského 3, IČO: 45 991 979, zast. JUDr. Vladislavom Sisákom, advokátom, so sídlom Košice, Skladná 14, o odporovateľnosť právneho úkonu, o odvolaní žalobcu proti rozsudku 15C/275/2011-309 z 29.1.2019 Okresného súdu Košice I

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok v napadnutom výroku o trovách konania.

Priznáva žalovanému náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie (ďalej aj „súd“) rozsudkom žalobu zamietol a žalovanému priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že pôvodný žalobca V. B. sa podanou žalobou domáhal určenia, že zmluva o postúpení pohľadávky zo 17.1.2011, ktorú uzavrela obchodná spoločnosť ASTEC, s.r.o., Snina a žalovaný, je voči nemu pri vymáhaní jeho pohľadávky právne neúčinná. Skutkovo žalobu odôvodnil tým, že na základe zmluvy o pôžičke z 3.5.2011 požičal spoločnosti ASTEC, s.r.o., Snina sumu 2.585000,- Sk, ktorá svoj dlh v lehote splatnosti neuhradila, preto žalobca dňa 15.10.2008 podal na exekútorskú úradu návrh na vykonanie exekúcie. Na Okresnom súde Humenné prebieha súdne konanie vedené pod sp. zn. 10C/16/2006, v ktorom spoločnosť ASTEC, s.r.o. vystupuje ako žalobca 1/ v právnej veci proti žalovanej SR - Ministerstvo spravodlivosti SR, Bratislava o náhradu škody vo výške 752.038,08 €. Okresný súd Humenné súdnemu exekútorovi JUDr. H. oznámil, že uznesením sp. zn. 10C/16/2006 z 19.2.2011 súd pripustil zmenu žalobcu zo spoločnosti ASTEC, s.r.o. na spoločnosť CCMI, s.r.o., Košice, Tajovského 3, lebo na základe zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 17.1.2011 postúpila spoločnosť ASTEC, s.r.o. ako postupca spoločnosti CCMI, s.r.o., Košice budúcu pohľadávku voči SR - Ministerstvu spravodlivosti SR, Bratislava. Pôvodný žalobca mal preto za to, že došlo k ukráteniu uspokojenia jeho vymáhatelnej pohľadávky voči spoločnosti ASTEC, s.r.o., Snina.

2. Súd neodkladným opatrením nariadeným uznesením z 27.9.2011 sp. zn. 15C/275/2011-25, právoplatným 17.11.2011, zakázal žalovanému disponovať s budúcou pohľadávkou voči SR - Ministerstvu spravodlivosti SR o náhradu škody vo výške 752.038,08 €.

3. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací uznesením sp. zn. 1Co/734/2014-208 z 25.8. 2015 zmenil uznesenie Okresného súdu Košice I sp. zn. 15C/275/2011-178 z 24.6.2014, ktorým bol zamietnutý návrh na prerušenie konania do právoplatného skončenia veci vedenej pred Okresným súdom Humenné pod sp. zn. 10C/16/2006 a konanie prerušil, dôvodiac, že v konaní vedenom pred Okresným súdom Humenné pod sp. zn. 10C/16/2006 bolo rozhodnuté iba o základe nároku, voči ktorému smeruje žaloba

o odporovateľnosť a pokiaľ nebude ustálená výška predmetu tohto právneho úkonu, nebudú splnené podmienky pre rozhodnutie o odporovateľnosti, keďže nebude ustálená suma, v akej malo dôjsť k ukráteniu žalobcu ako veriteľa.

4. Uznesením 15C/275/2011-221 zo dňa 1.3.2016, právoplatným 30.3.2016, súd prvej inštancie pripustil, aby z konania vystúpil žalobca V. B. a na jeho miesto do konania vstúpil žalobca European Institute Of Education, s.r.o., Snina, Kukučínova 2043, IČO: 44 450 818.

5. Uznesením 15C/275/2011-266 z 29.10.2018 súd rozhodol, že pokračuje v konaní podľa § 165 ods. 1 CSP.

6. Súd vo veci rozhodol v neprítomnosti žalobcu, ktorý sa na pojednávanie vytýčené na deň 29.1.2019 bez ospravedlnenia nedostavil. Z rozsudku Okresného súdu Humenné sp. zn. 10C/16/2006-827 z 22.2.2017, potvrdeného rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 23Co/51/2017-897 z 28.3.2018, právoplatného 2.5.4.2018, v spore žalobcov 1/ CCMI, s.r.o., Košice a 2/ H. R., G. nad M. XXX proti žalovanej Slovenskej republike - Ministerstvo spravodlivosti SR o náhradu škody, zistil, že súd žalobu zamietol. Právne vec posúdil podľa ust. § 42a ods. 1, § 42b ods. 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), § 187 ods. 1, 2 CSP a konštatoval, že hmotnoprávnym predpokladom každej odporovateľnosti je, že ide o negatívny ekonomický dopad právneho úkonu dlžníka na uspokojenie pohľadávok veriteľa, t.j. ide o ukrátenie uspokojenia pohľadávky veriteľa. Žalobca preto v konaní musel preukázať, že právnym úkonom dlžníka bola ukrátená pohľadávka veriteľa. Veriteľ musí mať pohľadávku proti dlžníkovi v čase vykonania právneho úkonu dlžníka, resp. v momente, keď právny úkon nadobudne účinnosť. Všeobecne je možné odporovať tomu právnemu úkonu, ktorý ukrátil niektorého z veriteľov. Právny úkon, ktorý nespĺňa uvedený predpoklad, nie je možné napadnúť odporovateľnosťou, resp. nie je možné byť úspešný v súvislosti s takto podanou žalobou v súdnom spore. V sporovom konaní sa uplatňuje prejednaciaci zásada, sporová strana má povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť. Následky spojené s ich neplnením sa premietnu do nepriaznivého rozhodnutia, ktoré nesie tá sporová strana, ktorá si tieto povinnosti, a to povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť nespĺnila. Na povinnosť tvrdenia nadväzuje povinnosť označiť dôkazy preukazujúce tvrdené skutočnosti. Žalobcu zaťažuje dôkazné bremeno preukázať uzatvorenie zmluvy a poskytnutie plnenia podľa nej. Z dokazovania vyplynulo, že zmluva o postúpení pohľadávky bola uzatvorená dňa 17.1.2011. Svedkyňa C. F., konateľka ASTEC, s.r.o. vo výpovedi pred súdom uviedla, že dlh, ktorý si žalobca uplatnil voči ASTEC, s.r.o. bol vyrovnaný v roku 2007. Túto výpoveď potvrdila aj svedkyňa a konateľka ASTEC, s.r.o. Ing. B. D., preto dňa 17.1.2011, t.j. v deň uzatvorenia napadnutej zmluvy o postúpení pohľadávky konala s vedomím, že uvedený dlh neexistuje. Žaloba o náhradu škody pred Okresným súdom Humenné bola zamietnutá, a teda majetok ani jednej zo zmluvných strán zmluvy o postúpení pohľadávky sa nezväčšil o pohľadávku - náhradu škody. Súd prijal záver, že žalobca nepreukázal kvalifikované zmenšenie majetku dlžníka úpadcu, a teda nepreukázal základnú hmotnoprávnú podmienku ukracujúceho právneho úkonu, reálnu možnosť ukrátenia jeho pohľadávky, ani úmysel žalovaného ukrátiť jeho pohľadávku, preto žalobu ako nedôvodnú zamietol.

7. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Žalovaný mal vo veci plný úspech, preto mu súd priznal náhradu trov konania proti neúspešnej strane v plnom rozsahu.

8. Rozsudok vo výroku o trovách konania napadol včas podaným odvolaním žalobca z odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/, d/ a h/ CSP, t.j. súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhol, aby odvolací súd zmenil výrok o trovách konania tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Uviedol, že v čase realizácie právneho úkonu t.j. 17.1.2011 (zmluva o postúpení pohľadávky) prebiehalo voči spoločnosti ASTEC s.r.o. exekučné konanie. Dňa 9.6.2008 v súdnom sp. zn. 10C/16/2006 vydal Okresný súd Humenné medzitímny rozsudok, že základ žalobného návrhu je dôvodný. Následne právny predchodca žalobcu zistil, že ASTEC s.r.o. - dlžník, uzavrel so žalovaným zmluvu o postúpení pohľadávky, z obsahu ktorej jednoznačne vyplýva úmysel krátiť veriteľa. Žalobca mal na základe vzniknutej situácie dve možnosti - buď by uvedené ignoroval a nepodal žiadnu žalobu a prípade, ak by dlžník vysúdil náhradu škody ostal by neuspokojený, alebo mohol podať žalobu

o odporovateľnosť právneho úkonu a zachovať si nádej na uspokojenie pohľadávky. Na základe uvedeného mal za to, že vo vzťahu k trovám konania bolo potrebné postupovať podľa § 257 CSP a prihliadať aj na okolnosti, ktoré viedli stranu sporu k uplatneniu nároku na súde a ich postoj v konaní. Žalobca vyjadril názor, že v čase podania žalobného návrhu bolo podanie žaloby dôvodné a postupoval v súlade so zákonom a princípom právnej istoty za účelom ochrany svojho práva na uspokojenie pohľadávky.

9. Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že konajúci súd rozhodol o náhrade trov konania v súlade so zásadou úspechu v spore, ktorá predstavuje primárne zákonné kritérium pri posudzovaní otázky náhrady trov konania. Navrhol rozsudok v napadnutom výroku potvrdiť ako vecne správny. Uplatnil si náhradu trov odvolacieho konania. S argumentáciou žalobcu, pokiaľ ide o jeho tvrdenie, že súd mal aplikovať ust. § 257 CSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania, sa nestotožnil, lebo žalobcom uvádzané a namietané okolnosti nepredstavujú adekvátne dôvody hodné osobitného zreteľa pre rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania. Žalobcom uvádzané tvrdenia totiž jasne smerujú k jednostrannej preferencii jeho vlastných záujmov, za súčasného úplného opomenutia skutočnosti, že žalovaný bol do tohto konania „zatiehnutý“ nezávisle od svojej vôle a čo je dôležitejšie, napriek tomu, že podanie predmetnej žaloby bolo od počiatku evidentne nedôvodné, na čo žalovaný apeloval prakticky od svojho prvého procesného úkonu v tomto konaní. Od samého začiatku konania neboli splnené základné predpoklady pre úspešnú odporovateľnosť zmluvy o cesii. Žalovaný v konaní, už od svojho písomného vyjadrenia k podanej žalobe z 28.3.2012, konštantne zdôrazňoval, že žalobca sa podanou žalobou domáhal odporovateľnosti takého právneho úkonu, ktorým bola postupovaná iba hypotetická pohľadávka. Jej samotný vznik, ako i výška, v dôsledku toho v plnej miere záviseli od rozhodnutia Okresného súdu Humenné v inej sporovej veci (sp. zn. 10C/16/2006), a teda nie od vôle účastníkov zmluvy o cesii. Už v momente podania žaloby bolo preto viac než zrejmé, že spoločnosť ASTEC, s.r.o. zmluvou o cesii nikdy neukrátila žalobcu spôsobom, aký nutne predpokladá ust. § 42a ods. 1 OZ. Je nepochybné, že uzavretie zmluvy o cesii 17.1.2011 nemalo za následok zmenšenie majetku cedenta (a ani zväčšenie majetku cesionára), a to práve z dôvodu, že predmetnou zmluvou došlo iba k postúpeniu momentálne neexistujúcej pohľadávky, s možným vznikom v budúcnosti. Z hľadiska majetkových pomerov postupcu ani postupníka preto v dôsledku cesie nedošlo k žiadnej zmene - ich majetok sa nezväčšil ani nezmenšil. Zdôraznil, že pre možnosť odporovania právneho úkonu sa nutne vyžaduje tzv. „kvalifikované“ zmenšenie majetku dlžníka. Takýto prípad nastáva vtedy, ak sa v dôsledku ukracujúceho právneho úkonu majetok dlžníka zredukoval natoľko, že jeho zvyšný majetok neumožňuje uspokojenie pohľadávky veriteľa. Spoločnosť ASTEC s.r.o. - ako žalobcov dlžník, mala dostatok majetku, z ktorého bolo možné uspokojiť prípadnú pohľadávku žalobcu vo výške 85.806,18 €. Navyše predmetná pohľadávka žalobcu bola zabezpečená záložným právom k hnutelným veciam vo vlastníctve dlžníka. Žalovaný okrem toho v konaní opakovane pripomenul, že zmluvou o cesii bola budúcna pohľadávka postúpená za odplatu, ktorá bola zmluvnými stranami dojednaná pre prípad úspechu žalovaného v konaní vo veci sp. zn. 10C/16/2006, a to vo výške až 30% zo sumy eventuálne vymoženej v tomto konaní. To znamená, že v prípade, ak by bol žalobca v označenom sporovom konaní úspešný, by aj takáto odplata poskytnutá cedentovi sama o sebe predstavovala dostatočný majetkový (finančný) substrát pre bezproblémové uspokojenie pohľadávky žalobcu. Žalovaný uviedol, že žalobca tak pri podaní svojej žaloby, ako ani v neskoršom priebehu konania nikdy žiadnym spôsobom nepreukázal, že by v momente uzavretia zmluvy o cesii na strane spoločnosti ASTEC, s.r.o. existoval úmysel týmto právnym úkonom ukrátiť žalobcu, ako veriteľa tejto spoločnosti. Žalobca navyše od začiatku konania trpel evidentnou dôkaznou núdzou aj pokiaľ ide o preukázanie, že žalovaný, ako postupník, mal v okamihu uzavretia zmluvy o cesii vedomosť o existencii takéhoto „ukracujúceho“ úmyslu postupcu. Preukázanie obidvoch vyššie uvedených znakov zo strany žalobcu, predstavovalo nevyhnutnú zákonnú podmienku pre úspech ním podanej odporovacej žaloby. V čase podania žaloby okolnosti veci (na ktoré poukazoval v odvolaní žalobca), v skutočnosti pripúšťali vznik dvoch eventuálnych situácií: - žaloba o náhradu škody vo veci vedenej pod sp. zn. 10C/16/2006 mohla byť zamietnutá a majetok ani jednej z účastníkov zmluvy o cesii by sa o hypotetickú pohľadávku nezmenšil ani nezväčšil, druhá možnosť, že súd žalobe o náhradu škody vyhovie. Odhliadnuc od toho, že na jej strane aj bez ohľadu na to existoval dostatočný majetok na uspokojenie pohľadávky žalobcu, by v takomto prípade bola spoločnosť ASTEC, s.r.o. vyplatená odplata vo výške 30 % z vymoženej sumy, vysoko prevyšujúca jej prípadný dlh voči žalobcovi. Je teda na mieste konštatovať, že žalobca podal žalobu o určenie neúčinnosti zmluvy o cesii v situácii, kedy zreteľne absentovali základné obligatórne predpoklady pre jej úspešnosť. So zreteľom na uvedené preto okolnosti, namietané žalobcom v jeho odvolaní, nemožno kvalifikovať ako dôvody hodné osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov konania žalovanému.

10. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) prejednal odvolanie žalobcu v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379, § 380 ods. 1, 2 CSP, z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov a stotožniac sa s napadnutým výrokom rozsudku a jeho odôvodnením dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

11. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, pri akých výrokoch rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať (§ 379 CSP).

12. Odvolaním nebol napadnutý rozsudok v zamietavom výroku vo veci samej, preto rozsudok v tejto (odvolaním nenapadnutej) časti sa stal právoplatným a nebol v odvolacom konaní preskúmaný.

13. Odvolateľ uplatnil odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b/, d/ a h/ CSP.

14. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP je naplnený vtedy, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Tento odvolací dôvod je potrebné vykladať eurokonformne s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá predpokladá, že v tomto prípade ide o porušenie procesných práv. Ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít a ak takejto ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

15. K odvolaciemu dôvodu v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. d/ CSP odvolací súd uvádza, že inou vadou sa rozumie také porušenie procesných predpisov, ktoré mohlo mať vplyv na výrok napadnutého rozhodnutia. Ide predovšetkým o porušenie procesných práv účastníka, ktoré nemožno podradiť pod § 365 ods. 1 písm. a/, b/, c/ CSP, ale ich dôsledok sa mohol (nemusel) prejavíť vo výsledku konania formulovanom vo výroku súdneho rozhodnutia vo veci samej.

16. Žalobca tiež namietal, že rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, čím uplatnil odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP. Právnym posúdením je činnosť súdu prvej inštancie, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, t. j. vyvodzuje zo skutkového zistenia, aké práva a povinnosti majú účastníci podľa príslušného právneho predpisu. Nesprávnym právnym posúdením veci potom je jeho omyl pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, príp. ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval (z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach účastníkov konania) a použitie správneho ust. neznamena iba opísanie jeho dikcie, ale i jeho správne priradenie k zistenému skutkovému stavu alebo inak vyjadrené posúdením veci po právnej stránke treba rozumieť výklad o tom, z ktorých ust. zák. alebo iného právneho predpisu vychádzal (prečo pod tieto ust. podradil zistený skutkový stav) a ako ho príp. vyložil, a výklad o tom, aké majú účastníci na základe zisteného skutkového stavu podľa týchto ust. vo vzťahu k predmetu konania práva a povinnosti a ako bola preto vec rozhodnutá.

17. Odvolací súd po preskúmaní rozsudku v napadnutom výroku o trovách konania z hľadiska žalobcom uplatnených odvolacích dôvodov dospel k záveru, že uvedené odvolacie dôvody nie sú dané. Pokiaľ žalobca videl naplnenie odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP v tom, že nemal vedomosť o pojednávaní vytyčenom na deň 29.1.2019, preto sa ho nezúčastnil a nemohol predniesť svoje argumenty, odvolací súd dáva do pozornosti, že z obsahu súdneho spisu jednoznačne vyplýva, že predvolanie na toto pojednávanie bolo žalobcovi doručené dňa 7.11.2018 (č.l. 269). Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. d/ bol žalobcom formálne uplatnený, ale nebol z jeho strany podopretý žiadnymi argumentmi a odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP nebol v prejednávanej veci naplnený.

18. Ustanovenia § 255 CSP až § 261 CSP upravujú predpoklady, za splnenia ktorých majú strany sporu (alebo tretie osoby) právo na náhradu trov konania, ktoré vynaložili. Zmyslom a účelom náhrady trov konania je poskytnúť úspešnej strane konania, ktorej to priznáva zákon, náhradu tých trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musela alebo bude musieť nepochybne zaplatiť, pričom by ich nemusela zaplatiť, ak by tu nebolo konanie pred všeobecným súdom.

19. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo (§ 255 ods. 2 CSP).

20. Z cit. ust. Civilného sporového poriadku o náhrade trov konania vyplýva, že v sporových konaniach sa ohľadom náhrady trov konania uplatňuje tzv. zásada úspechu. Úspech vo veci, ktorá je predmetom sporu, je okolnosťou, ktorá určuje nárok na náhradu trov konania. Súd skúma úspech vo veci vždy čo do právneho základu veci a čo do výšky priznaného nároku. Zásada úspechu sa uplatní tak, že neúspešná strana sporu je povinná nahradiť v spore úspešnej strane trovy konania, ktoré úspešnej strane vznikli (trovy, ktoré sú preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené) v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva. Procesný úspech sa určuje vo vzťahu k predmetu sporu úspechom v spore. Plný úspech v spore sa zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti (petitu) a výroku, ktorým sa rozhodlo vo veci samej.

21. Žalovaný bol v konaní nepochybne plne procesne úspešný, keď súd v celom rozsahu zamietol žalobu. Z uvedeného dôvodu správne súd žalovanému priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 % (§ 255 ods. 1 CSP).

22. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

23. Súčasná právna úprava teda umožňuje úspešnému účastníkovi v spore nepriznať náhradu trov konania iba z dôvodov uvedených v ust. § 257 CSP.

24. Odvolací súd zdôrazňuje, že zo slovného znenia teraz platného a účinného ustanovenia § 257 CSP vyplýva, že ide o ustanovenie výnimočné, ktoré má súdu umožniť, aby pri rozhodovaní o náhrade trov konania mohol prihliadnuť k zvláštnostiam jednotlivých konkrétnych prípadov a má slúžiť k odstráneniu neprimeranej tvrdosti. Úvaha súdu, že ide o výnimočný prípad a či sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, musí vychádzať z posúdenia všetkých okolností konkrétnej veci. Ustanovenie § 257 CSP preto nemožno vykladať tak, že možno kedykoľvek bez ohľadu na základné zásady rozhodovania o náhrade trov konania nepriznať náhradu trov úspešnej strane konania; vždy musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Pri skúmaní existencie podmienok hodných osobitného zreteľa je potrebné prihliadať v prvom rade k majetkovým, sociálnym, osobným a ďalším pomerom všetkých strán konania a je potrebné vziať do úvahy nielen pomery toho, kto by mal trovy konania zaplatiť, ale je nutné zohľadniť aj dopad takéhoto rozhodnutia najmä na majetkové pomery oprávneného účastníka. Okrem toho pri skúmaní danosti dôvodov hodných osobitného zreteľa vo vzťahu k určitému konaniu treba zohľadniť aj okolnosti, ktoré viedli účastníkov k uplatneniu nároku na súde, ako aj ich postoj v konaní a skutočnosť, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosť a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril. Úvaha súdu, že ide o výnimočný prípad a či sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, musí vychádzať z posúdenia všetkých okolností konkrétnej veci.

25. V zmysle dnes už ustálenej judikatúry (napr. uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 M Cdo 17/2009, sp. zn. 5 Cdo 67/2010, či sp. zn. 3 M Cdo 46/2012) ani dnes ustanovenie § 257 CSP nie je možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, ku ktorým je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Úvaha súdu, že ide o výnimočný prípad a či sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, musí vychádzať z posúdenia všetkých okolností konkrétnej veci.

26. Výklad právneho predpisu nesmie obmedzovať, resp. brániť v reálnom uplatnení základného práva. Ústavný súd SR v náleze zo 17. decembra 2004, sp.zn. II. ÚS 31/04-30, okrem iného, uviedol: „Pri tomto výklade je potrebné venovať pozornosť zmyslu a účelu inštitútu náhrady trov konania. Výklad náhrady

trov konania nesmie obmedzovať, resp. brániť v reálnom uplatnení základného práva zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy a v čl. 1 Dodatočného protokolu. Zmyslom a účelom náhrady trov konania v konaní pred všeobecným súdom je poskytnúť úspešnému účastníkovi alebo účastníkovi, ktorému to priamo priznáva zákon, náhradu tých trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musel alebo bude musieť nepochybné zaplatiť, pričom by ich nemusel zaplatiť, ak by tu nebolo konanie pred všeobecným súdom. Výnimky z tohto pravidla musí ustanoviť zákon (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy). Aj tieto výnimky sa musia uplatňovať len za splnenia všetkých zákonom ustanovených podmienok a skôr reštriktívne, napr. takou výnimkou je nepriznanie náhrady trov konania podľa § 150 O.s.p. (v súčasnosti § 257 CSP, pozn. odvolacieho súdu).“

27. Ústavný súd v Náleze z 1. septembra 2012 sp.zn. I. ÚS 119/2012 uviedol, že otázka náhrady trov konania dosahuje ústavnoprávnu dimenziu vtedy, pokiaľ by v procese interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení všeobecne záväzného právneho predpisu zo strany všeobecného súdu bol obsiahnutý prvok svojvôle alebo extrémny rozpor s princípom spravodlivosti (napr. v dôsledku prepätého formalizmu), či celkom nedostatočného odôvodnenia vydaného rozhodnutia. Takýto postup všeobecného súdu nemôže byť tolerovaný, lebo predstavuje v konečnom dôsledku zásah do základného práva účastníka na súdnu ochranu, na majetku a v konečnom dôsledku aj na právnu pomoc.

28. Z obsahu spisu v prejednávanej veci odvolací súd nezistil ani jeden čo len minimálne do úvahy prichádzajúci dôvod hodný osobitného zreteľa v zmysle § 257 CSP, ktorý by spĺňal kritériá odôvodňujúce nepriznať v konaní plne úspešnému žalovanému plnú náhradu trov konania. Žalobca ako „pán sporu“ predtým, než sa rozhodol podať žalobu, musel zvážiť všetky okolnosti veci a takisto si musel a mal byť vedomý následkov v prípade svojho neúspechu, t.j. zamietnutia žaloby. Charakter ním uvádzaných skutočností, ktoré ho viedli k uplatneniu nároku na súde nespĺňajú požiadavky dôvodov hodných osobitného zreteľa ako to má na mysli § 257 CSP, zo spisu nevyplýva žiadna osobitosť vzťahu medzi stranami sporu, ani z okolností, za akých bol nárok uplatnený, ani zo správania sa strán v priebehu sporu.

29. Odvolateľ neuviedol žiadne také vecné a právne relevantné dôvody, ktoré by preňho ako žalobcu privodili priaznivé rozhodnutie o náhrade trov konania. Ani počas odvolacieho konania nevyšli najavo také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie o náhrade trov konania. Preskúmaný rozsudok je vo svojom napadnutom výroku vecne správny, preto ho odvolací súd potvrdil podľa § 387 ods. 1, 2 CSP.

30. Žalobca ako odvolateľ nemal úspech v odvolacom konaní, žalovaný bol v odvolacom konaní plne úspešný, preto mu odvolací súd priznal náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie osobitným uznesením (§ 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2, § 396 ods. 1 CSP).

31. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti uzneseniu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, a to z dôvodov uvedených v ust. § 420 CSP. Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí v prípadoch uvedených v ust. § 429 ods. 2 C.s.p.